

LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJA

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2024-0 - Nr.

DĖL LĖŠŲ SKYRIMO

Lietuvos Respublikos finansų ministerija parengė ir teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl lėšų skyrimo“ projektą (toliau – Nutarimo projektas).

Nutarimo projektas parengtas vadovaujantis iki 2024 m. vasario 29 d. galiojusia Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo redakcija, nes Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo Nr. I-430 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2325 2 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad, vykdant 2024 metų valstybės biudžetą, taikomos iki šio įstatymo įsigaliojimo galiojusios teisės aktų nuostatos, ir atsižvelgiant į šiuos prašymus:

1. Lietuvos Respublikos kultūros ministerija 2024 m. kovo 29 d. raštais Nr. S2-653 ir Nr. S2-654 Finansų ministerijai prašo skirti 5 473 eurus žymių Lietuvos visuomenės veikėjų režisieriaus Rimo Tumino ir grafikės Irenos Teresės Daukšaitės-Guobienės laidotuvių išlaidoms padengti.

Atsižvelgiant į Žymių Lietuvos visuomenės veikėjų ir pagal Lietuvos Respublikos įstatymus valstybės lėšomis laidojamų asmenų laidojimo išlaidų dengimo taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. kovo 18 d. nutarimu Nr. 323 „Dėl Žymių Lietuvos visuomenės veikėjų ir pagal Lietuvos Respublikos įstatymus valstybės lėšomis laidojamų asmenų laidojimo išlaidų dengimo taisyklių“, kuriose nustatyta, kokios laidojimo išlaidos dengiamos valstybės lėšomis, Nutarimo projekte siūloma skirti iš Lietuvos Respublikos Vyriausybės rezervo Kultūros ministerijai 5 473 eurus pagal Biudžeto sandaros įstatymo 15 straipsnio 2 dalies 4 punktą – žymių Lietuvos visuomenės veikėjų laidotuvių išlaidoms padengti.

2. Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija 2024 m. balandžio 8 d. raštu Nr. (1.40 Mr) 7R-1229 ir 2024 m. balandžio 10 d. raštu Nr. (1.42 Mr) 7R-1273 Finansų ministerijai prašo skirti 33 647,11 euro pagal 2023 m. birželio 20 d. Teisingumo ministerijos ir advokatų kontoros sudarytą teisinių paslaugų sutartį (konfidencialu), su atstovavimu valstybei susijusių teisinių paslaugų išlaidoms apmokėti už 2024 metų pirmąjį ketvirtį ir Vilniaus apygardos teismo 2024 m. kovo 26 d. sprendimui civilinėje byloje Nr. e2A-538-880/2024 vykdyti – išlaidoms, patirtoms baudžiamajame procese už gynybą, apmokėti.

Nutarimo projekte siūloma Teisingumo ministerijai skirti 33 647 eurus iš Vyriausybės rezervo pagal Biudžeto sandaros įstatymo 15 straipsnio 2 dalies 3 punktą – vykdant arbitražų ar teismų sprendimus, kuriais iš Lietuvos valstybės priteistos mokėtinos sumos, taip pat kitoms išlaidoms ginant valstybės interesus padengti.

3. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija 2024 m. balandžio 16 d. raštu Nr. SD-1389 (1.2.4 Mr-61) Finansų ministerijai prašo skirti 9 934 911 eurų 2024 metų balandžio mėnesį planuojamoms patirti išlaidoms, įvertinus mokėjimus už 2023 metų gruodžio – 2024 metų kovo mėnesius, susijusius su užsieniečiais, pasitraukusiais iš Ukrainos dėl Rusijos Federacijos karinių veiksmų Ukrainoje, padengti.

Finansų ministerija siūlo Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai skirti 9 934 911 eurų iš valstybės vardu pasiskolintų lėšų. Pagal Lietuvos Respublikos 2024 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 13 straipsnio 3 dalies 1 punktą Finansų ministerijai suteikta teisė skolintis išlaidoms, susijusioms su pagalbos Ukrainos gyventojams, nukentėjusiems dėl Rusijos Federacijos karinės agresijos prieš Ukrainą, teikimu, apmokėti.

4. Panevėžio rajono savivaldybė 2024 m. vasario 23 d. raštu Nr. (8.16)SD1-465 prašo skirti 1 048 925,20 euro gyventojų, kitų įstaigų ir ūkio subjektų nekilnojamajam turtui, automobiliams ir ūkiams padarytiems nuostoliams dėl 2023 m. rugpjūčio 6–7 d. praūžusios audros kompensuoti.

Panevėžio rajono savivaldybė mero 2023 m. rugpjūčio 8 d. potvarkiu Nr. M-206 „Dėl savivaldybės lygio ekstremaliosios situacijos paskelbimo ir operacijų vadovo paskyrimo“ paskelbė savivaldybės lygio ekstremaliąją situaciją Panevėžio rajono savivaldybės Panevėžio, Vadoklių, Ramygalos, Upytės, Naujamiesčio ir Smilgių seniūnijose dėl stichinio meteorologinio reiškio – labai smarkios audros, praūžusios 2023 m. rugpjūčio 6–7 d. ir sukėlusios žemės augalų žūtį, pavojų žmogaus sveikatai ir turtui.

Atsižvelgus į valstybės finansinių išteklių skyrimo galimybes, siūloma prioritetu laikyti paramos gyventojų turtui – gyvenamųjų namų stogams – padarytai atlyginti teikimą, todėl Nutarimo projekte siūloma skirti valstybės paramą tik šiai žalai atlyginti.

Atsižvelgusi į valstybės finansinių išteklių skyrimo galimybes, Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2023 m. gruodžio 13 d. nutarimu Nr. 962 „Dėl lėšų skyrimo“ skyrė lėšas kaip valstybės paramą žalai, patirtai dėl 2023 m. rugpjūčio 6–7 d. kilusios audros, Joniškio, Pakruojo, Panevėžio, Širvintų ir Ukmergės rajonų savivaldybių gyventojams tik gyvenamųjų namų stogams padarytai žalai atlyginti. Todėl, laikantis nuoseklumo, Nutarimo projekte siūloma skirti valstybės paramą tik šiai žalai atlyginti.

Nutarimo projekte siūloma iš valstybės rezervo lėšų panaudoti 157 242 eurus kaip valstybės paramą žalai, patirtai dėl savivaldybės lygio ekstremaliosios situacijos, paskelbtos Panevėžio rajono savivaldybėje, iš dalies atlyginti, skiriant šias lėšas Panevėžio rajono savivaldybei gyventojų gyvenamųjų namų stogams padarytai žalai atlyginti, neviršijant 20 eurų už vieną kvadratinį metrą.

Kitokio pobūdžio žalai atlyginti tiek gyventojams, tiek kitiems subjektams valstybės parama nesiūloma. Atsižvelgiant į tai, kad Biudžeto sandaros įstatymo 15 straipsnio 2 dalies 1 punkte nustatyta, kad savivaldybės mero rezervas naudojamas ekstremaliosioms situacijoms ir (arba) ekstremaliesiems įvykiams likviduoti, jų padariniams šalinti ir padarytiems nuostoliams iš dalies apmokėti, Nutarimo projekte rekomenduojama Panevėžio rajono savivaldybei spręsti dėl savivaldybės paramos skyrimo savivaldybės gyventojams, kitoms įstaigoms, ūkio subjektams.

5. Utenos rajono savivaldybės meras Finansų ministerijai pateikė išvadas apie gyventojų, kitos įstaigos, ūkio subjekto ar veiklos vykdytojo patirtą žalą (2023 m. gruodžio 14 d. išvada Nr. (3.10E)S-3952, 2023 m. gruodžio 14 d. išvada Nr. (3.10E)S-3953, 2023 m. gruodžio 14 d. išvada Nr. (3.10E)S-3954, 2023 m. gruodžio 15 d. išvada Nr. (3.10E)S-3955, 2023 m. gruodžio 20 d. išvada Nr. (3.10E)S-3986), kuriose prašo suteikti 69 820 eurų valstybės paramą ūkininkams ir ūkio subjektui, kurie negavo pajamų dėl žemės ūkio produkcijos žūties dėl įvykusio stichinio meteorologinio reiškio – sausros, dėl kurio Utenos rajono savivaldybės mero 2023 m. birželio 23 d. potvarkiu Nr. MP-200 „Dėl savivaldybės lygio ekstremaliosios situacijos paskelbimo“ buvo paskelbta savivaldybės lygio ekstremalioji situacija.

Valstybės parama už žalą, patirtą dėl ekstremaliosios situacijos, teikiama vadovaujantis Valstybės paramos už žalą, patirtą dėl krizės ar ekstremaliosios situacijos, teikimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. gruodžio 29 d. nutarimu Nr. 1317 „Dėl Lietuvos Respublikos krizių valdymo ir civilinės saugos įstatymo įgyvendinimo“.

Finansų ministerijos nuomone, pasėlių savininkai turėtų naudotis rizikos valdymo priemonėmis, tai yra drausti pasėlius. Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, įgyvendindama priemonę „Kompensuoti žemės ūkio subjektų patirtą žalą dėl stichinių ir nepalankių meteorologinių reiškinių (pasėlių ir augalų draudimui)“, teikia valstybės pagalbą „iš valstybės biudžeto lėšų, kompensuojant dalį draudimo įmokų žemės ūkio veiklos subjektams, kurie užsiima pirmine žemės ūkio produktų gamyba ir pagal reglamento (ES) Nr. 702/2014 I priedą yra laikomi maža ar vidutine įmone ir atskira draudimo sutartimi yra apdraudę nuosavybės teise priklausančius ir Lietuvos Respublikoje auginamus augalus nuo nuostolių, kuriuos sukelia stichinėms nelaimėms prilyginamos nepalankios oro sąlygos ir (arba) tokios nepalankios oro sąlygos, kaip šalna, speigas, kruša, ledas, lietus, audra ir kt.“ (Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2009 m. balandžio 10 d. įsakymas Nr. 3D-236 „Dėl Draudimo įmokų dalinio kompensavimo taisyklių patvirtinimo“). Žemės ūkio veiklos subjektams, apdraudusiems augalus, kompensuojama 50 procentų draudimo įmokų sumos.

Utenos rajono savivaldybė žalos dydį ūkininkų turtui (pasėliams) apskaičiavo vadovaudamasi Žemės ūkio ministerijos parengtomis Žalos dėl stichinio, katastrofinio meteorologinio ar hidrologinio reiškinių nustatymo augalininkystės ūkiams rekomendacijomis.

Žemės ūkio ministerija 2024 m. vasario 15 d. raštu Nr. 2D-410(16.16Mr) „Dėl tarnybinės pagalbos pateikiant išvadą“ informavo, kad skaičiavimai atlikti teisingai.

Finansų ministerijos nuomone, skiriamos lėšos ūkininkams yra valstybės pagalba, todėl turi būti laikomasi žemės ūkio sektoriui taikomo *de minimis* pagalbos reglamento¹ nuostatų. Siekiant nustatyti, ar ūkio subjektui teikiama parama gali būti laikoma valstybės pagalba, buvo įvertinta, kad tenkinami visi Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 straipsnio 1 dalyje nustatyti kriterijai.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, taip pat į tai, kad Utenos rajono savivaldybė patirtos žalos dydį nurodė įtraukdama nepatirtas išlaidas (pvz., derliaus nuėmimo) ir pagal teisinį reguliavimą klausimus dėl žalos atlyginimo sprendžia ir vietos savivalda (Biudžeto sandaros įstatymo 15 straipsnio 2 dalies 1 punktas), Nutarimo projekte siūloma iš dalies tenkinti Utenos rajono savivaldybės mero pateiktus prašymus ir skirti iš valstybės rezervo lėšų Utenos rajono savivaldybei 34 910 eurų.

Nutarimo projektas neprieštarauja Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatomis ir Europos Sąjungos teisės aktams.

Nutarimo projektu neperkeliamos ir neįgyvendinamos Europos Sąjungos teisės aktų nuostatos.

Nutarimo projekte neapibrėžiama sąvokų ir jas įvardijančių terminų, kurie turėtų būti įvertinti Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

Nutarimo projektas paskelbtas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS).

Dėl asmens duomenų apsaugos ministerijų ir savivaldybių raštų priedai bei išvados dėl žalos neteikiami. Finansų ministerija, esant poreikiui, šiuos dokumentus nusiųstų Vyriausybės kanceliarijos nurodytu elektroninio pašto adresu.

Nutarimo projektą parengė Finansų ministerijos Biudžeto departamento (direktorė D. Kamarauskienė, tel. 239 0130, el. p. daiva.kamarauskiene@finmin.lt) Valstybės ir savivaldybių biudžetų sudarymo skyriaus (vedėja D. Žibutienė, tel. 219 9334, el. p. daiva.zibutiene@finmin.lt) vyriausioji specialistė D. Raudeliūnienė (tel. 239 0182, el. p. dalia.raudeliuniene@finmin.lt) ir vyriausioji specialistė G. Boguševičienė (tel. 239 0042, el. p. gintare.boguseviciene@finmin.lt), Valstybės valdymo ir apsaugos sektorių skyriaus vyriausioji specialistė J. Ramanauskaitė (tel. 239 0195, el. p. jurgita.ramanauskaite@finmin.lt), Švietimo, kultūros ir socialinių sektorių skyriaus vedėja Vida Žagūnienė (tel. 219 0027, el. p. vida.zaguniene@finmin.lt).

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo projektas, 4 lapai.
2. Kultūros ministerijos 2024 m. kovo 29 d. raštų Nr. S2-653 ir Nr. S2-654 kopijos, 2 lapai (be priedų).
3. Teisingumo ministerijos 2024 m. balandžio 8 d. rašto Nr. (1.40 Mr) 7R-1229 kopija, 1 lapas (be priedų), ir 2024 m. balandžio 10 d. rašto Nr. (1.42 Mr) 7R-1273 kopija, 1 lapas (be priedų).
4. Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos 2024 m. balandžio 16 d. rašto Nr. SD-1389 (1.2.4 Mr-61) kopija, 2 lapai.
5. Panevėžio rajono savivaldybės 2024 m. vasario 23 d. rašto Nr. (8.16)SD1-465 kopija, 2 lapai.

Finansų ministrė

Gintarė Skaistė

¹ 2013 m. gruodžio 18 d. Komisijos reglamentas Nr. 1408/2013 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo *de minimis* pagalbai žemės ūkio sektoriuje su pakeitimais.

D. Raudeliūnienė, tel. (8 5) 239 0182, el. p. dalia.raudeliuniene@finmin.lt
G. Boguševičienė tel. (8 5) 239 0042, el. p. gintare.boguseviciene@finmin.lt